

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
Annika Bussman
annika.bussman@minedu.fi

Lausuntopyyntö 3.10.2019

Vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistelevalle työryhmälle muistio

Vapaan sivistystyön vapaus

Ammattiosaamisen kehittämissääntö AMKE pitää tärkeänä, että vapaan sivistystyön opinnoissa hankittu osaaminen on sujuvasti tunnistettavissa ja tunnustettavissa. Samalla täytyy huolehtia siitä, että myös jatkossa vapaan sivistystyön perusta henkilön omasta yksilöllisestä tarpeesta lähtevään taitojen ja osaamisen kehittämiseen säilyy.

AMKE pitää kannatettavana työryhmän esitystä, jonka mukaan osaamisperustainen kuvaustapa olisi edellytyksenä koulutukselle vain silloin kun oppilaitoksen ylläpitäjän tavoitteena on tehdä koulutuksessa hankittu osaaminen näkyväksi ja viedä se Koski-järjestelmään. Lähtökohtana tulee myös olla, että opiskelija päättää itse siitä, mitä hänen vapaan sivistystyön opintojen suorituksia Koski-järjestelmään viedään.

Laajuutta kuvaava käsite

AMKE pitää opintopistettä hyvänä käsitteenä kuvaamaan sellaisia opintoja, joille ei ole määritelty laajuutta osaamispisteinä tai opintopisteinä. Oppilaitoksen ylläpitäjä voisi jatkossakin päättää mille opinnoille halutaan antaa määritelty laajuus.

Koulutuksen arviointi

Vapaan sivistystyön säädöksissä ei ole kirjauksia koulutusten arvioinnista. Numeerisen arvioinnin käyttöönotto olisi iso muutos ja haaste. AMKE katsoo kuitenkin, että se edistäisi vapaan sivistystyön opintojen tunnistamista ja tunnustamista ammatillisessa koulutuksessa silloin kun koulutuksen sisällöt on kuvattu osaamisperusteisesti. Numeroarviointi olisi selkeä tapa varmistaa opiskelijan osaamisen taso ja kattavuus. Perustan arvioinnille luo osaamisperustainen kurssien kuvaustapa. Kuten ammatillisissa perustutkinnoissa ja korkeakouluissa, tulisi myös vapaassa sivistystyössä käyttää asteikkoa 1-5.

Koska vapaan sivistystyön opintotarjonta on sisällöiltään ja tavoitteiltaan hyvin moninaista, on myös hyväksytyt – hylätyt -arviointi joissakin koulutuksissa perusteltua.

Osaamisperustainen kurssien kuvaustapa

AMKE pitää kannatettavana siirtymistä osaamisperustaiseen kurssien kuvaustapaan vapaassa sivistystyössä. Osaamisperustaisuus helpottaa aiemmin ja muualla hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista ammatillisessa ja muussa koulutuksessa. Tämä on jatkossa entistä tärkeämpää jatkuvan oppimisen vahvistamisessa.

Laadun varmistuksen näkökulmasta on tärkeää laatia valtakunnallisesti määritelty osaamisperusteinen kurssien kuvaustapa vapaan sivistystyön koulutuksiin. Kuvaustavan tulee olla selkeä, jotta vapaan sivistystyön opinnoissa saavutetun osaamisen vastaavuutta on mahdollisimman yksinkertaista arvioida esimerkiksi suhteessa suoritettavana olevaan ammatilliseen tutkintoon. Työryhmän muistiolounnoksessa esitetty kuvaustapa muodostaa tälle työlle hyvän pohjan.

Ystävällisesti,

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Satu Ågren
johtava asiantuntija

Lisätiedot

Johtava asiantuntija, Satu Ågren, 040 7723234, satu.agren@amke.fi